

Kalandos tanulmányút Dél-Erdélyben

Az Erdők a Közjóért Szakosztályának hagyományos hátizsákos erdélyi tanulmányútjára 2010. október 6-10. között került sor a Déli-Kárpátok nyugati peremén található Domogléd-Cserna Nemzeti Park (Parcul National Domogled Valea Cernei) térségében. Utunk első állomása Arad volt, lévén október 6-a, a 13 aradi vértanú napja. A vértanúk emlékének méltó ünneplésére nagy tömeg gyűlt össze a Megbékélés parkjában, ahol a monumentális emlékmű áll. A magyar és román nyelvű közös megemlékezés megható élmény volt, az ünnepségen beszédet mondott többek között *Hende Csaba* honvédelmi miniszter is. Az ünnepi beszédek követően került sor a koszorúzásra, melyen több anyaországi iskola hallgatói is részt vettek. Az ünnepség végén az Erdők a Közjóért Szakosztály tagjai közösen helyezték el az Országos Erdészeti Egyesület koszorúját az emlékmű tövében.

Másnap a társaság ellátogatott a Domogléd-Cserna Nemzeti Park központjába, ahol *Gaspar Ioan*, a park igazgatója fogadott, majd bemutatta a park nevezetességeit, valamint a vidékhez kötődő hagyományokat. Román nyelvű előadásának tolmácsolásában *Daday Zsolt* volt segítségünkre. A Park Románia legnagyobb nemzeti parkja, területe 61 000 hektár, 3 megye 11 települése tartozik a fennhatósága alá. A területet 1932-ben nyilvánították rezervátummá Domogléd-Cserszna néven, elsősorban jellegzetes szubmediterrán és endemikus fajokban bővelkedő flórája miatt. A park lényegében a vadregényes Cserna folyó vízgyűjtő területét öleli fel, két mészkőhegység, a Mehádiai hegységhez tartozó Domogléd, illetve a folyó túloldalán húzódó Cserna-hegység alkotja. A karsztvidék fajgazdag szubme-

diterrán flórával rendelkezik, 1051 fajt tartanak nyilván. Jellegzetes endemikus faja a bánáti feketefenyő (*Pinus nigra* subsp. *banatica*), mely itt a Déli-Kárpátokban őshonos, ellaposodó koronájáról messziről felismerhető. A nemzeti park faunája, különösen a rovarvilága rendkívül fajgazdag, összesen 1500 állatfaj él itt, a hegyekben a zerge, a hiúz, a farkas és a barnamedve is előfordul. A hegyvidék különlegességei közé tartozik a mintegy 300 termálvizes barlang is, melyekben trópusi viszonyok uralkodnak, 35-45 °C közötti hőmérsékletük következtében speciális flórával és faunával rendelkeznek. A nemzeti park kezelésében jelenleg 45 000 hektár erdőterület van, ennek mintegy 15%-a magánerdő. A park vezetése a biodiverzitás megőrzésén túl a helyi lakosság természetvédelmi tevékenységbe való bevonását, valamint az ökoturizmus

erősítését tartja a legfontosabb feladatnak. A tájékoztató után Herkulesfürdő (Băile Herculane) nevezetességeit tekintettük meg, mely Európa legrégebb fürdője. A meleg vizű források gyógyvizeit már a rómaiak is ismerték és használták, Trajánusz császár idejében (105-107) létesítették az első fürdőket. Herkulesnek, a meleg források istenének oltárt és templomot is emeltek. A római birodalom hanyatlása után a fürdő elpusztult, majd a 18. században kezdett újra kiépülni. Az akkori fürdőépületek a török betörések hatására többször is elpusztultak. A fürdő kezdetben Mehádiai fürdők néven volt ismert, 1820 után vette fel a Herkulesfürdő nevet. Enyhe klímája, jó levegője, valamint a 16 kén- és konyhasót tartalmazó hőforrás kiváló gyógyhatásainak köszönhetően az 1850-es évektől az Osztrák-Magyar Monarchia kedvelt fürdőhelyévé vált,

ahol számos előkelőség, köztük Ferenc József császár és felesége, Erzsébet királyné is gyakorta megfordult. Ekkor épültek a csodálatos fürdőpaloták, melyek nagy része ma is megvan, bár meg lehetőségen elhanyagolt állapotban. Mállo vakolat, omladozó falak és a törött ablakok szívszorító látványa. A helyenként kívülről még épnek tűnő fürdőpaloták belsejébe az üres ablakkereteken át betekintve, mindenütt romos fürdőhelyiségek, omladozó falak. A Cserna folyó túloldalán lévő Szapáry-fürdő hatalmas francia reneszánsz épületegyüttese a többihez hasonlóan szintén kongott az ürességtől. Egyedül az utca végén lévő templomot találtuk kívül-belül jó állapotban, ezt már felújították. A Gyógycsarnok előtt elterülő Gizella park viszont aránylag rendezett képet mutatott, melynek fő ékessége egy 250 éves óriás mamutfenyő. A Cserna folyó kanyargós völgye fölé tornyosuló Domogled sziklás tömbje, rajta a bánáti feketefenyő alkotta erdővel pompás látvány. A fürdő ma is látogatható, az egyik szállodában két gyógyvizet medence működik, ahol fürdőkúrára, valamint masszázssal egybekötött komplex gyógykezelésre van lehetőség.

Túruhát öltve útnak indultunk az napi célunk felé, mely a Vânturătoarea (Szeles) vízesés volt. Közel egyórás erdei kaptató után végre megpillantottuk a két egymásra merőleges meredek sziklafal tetejéről lezúduló vízesést, melyet a szakadék fölé kinyúló sziklapárkányon végigsétálva alulról is megcsodálhattunk. Egy kis frissítő permet mindenkinek jutott a szellő jóvoltából és bár a nap nem bűjt elő, a mohás kövek között kis tavat képező vízesés látványa felejthetetlen élmény volt.

Másnap a közel 2000 m tengerszint feletti magasságban fekvő szálláshelyünkről elindulva kapaszkodtunk felfelé az erdővel borított hegyoldalon,

ahonnan nemsokára gyönyörű kilátás nyílt az alattunk fekvő Cserna-völgyre. Innen a sziklafalba vájt keskeny ösvényen haladtunk tovább, miközben nem győztünk álmélkodni az elénk táruló csodálatos táj láttán. A fölénk tornyosuló sziklafalakon a gyökerükkel a sziklák repedéseibe kapaszkodó sötétzöld bánáti feketefenyők éles kontrasztot alkottak a cserszömörce vörös lombjával, a lankásabb részeken a bükkfák és a virágos kőrisek sárguló levelei színezték a tájat.

Az erdőben egy esztana mellett is elhaladtunk, mely nemrég még lakott volt, de most üresnek látszott. A nemzeti park igazgatója előadásában elmondta, itt a hegyvidéken számtalan kis tanya található, melyek lakói szinte teljesen elzárva élnek a külvilágtól és birkatenyésztésből, valamint burgonyatermesztésből próbálnak megélni. Az északi, árnyékos oldalán meglepődve tapasztaltuk, hogy zúzmárások a fák, pedig a nap melegen sütött. Időközben csoportunk is kettészakadt, néhányan lemaradtak és *Daday Zolt* úgy döntött, hátramarad. Nyilvánvalóvá vált, hogy világosban már nem érhetünk le. Gyorsan számba vettük tehát a fejlámpákat, melyekből azért szerencsére akadt néhány előrelátó utitársainknál. Most már mindenki utolsó erejét megfeszítve haladt előre, annak reményében, hogy még sötétedés

előtt felbukkan a lejáratot jelző turista-jelzés.

Kalandos utunk egy lakott esztana mellett vezetett el, ahol a kutyák fülsüketítő ugatással üdvözöltek, de szerencsére nem merészkedtek túl közel. Lassan haladtunk lefelé, részben a sötétség, részben a nehéz terepi viszonyok miatt. Aztán két óra elteltével végre meghallottuk az alattunk lévő úton elhaladó gépkocsik hangját és a panziótól néhány kilométerre értünk ki az útra. A késői vacsorát követően többen még ébren maradtak megvárni a hazatérőket, akik végül hajnali fél 2-kor érkeztek meg, hála Istennek teljes épségben.

Másnap a kalandosra sikerült túrát értékelve kiderült, hogy összesen 20 km-t és 1400 m szintkülönbséget tettünk meg.

A következő úti célunk Orsova volt, ahol hajóra szálltunk és egy szép, háromórás sétautat tettünk a Kazán-szorosokig és vissza. Orsovát elhagyva fokozatosan emelkedő, meredek sziklafalak között hajóztunk. Útközben láttuk a szerb oldalon lévő Trajánusz-táblát, melyet a Duna vízének felduzzasztása miatt 30 méterrel magasabbra helyeztek. Később szemünkbe tűnt a másik oldalon Decebalnak, a dákok királyának sziklába faragott hatalmas arcképe, aki egykor itt a Vaskapu-hágónál sikeresen verte vissza a római hadsereget. A Kis Kazán- és a Nagy Kazán-szoros félelmetes sziklafalai között hajózva tisztelettel adóztunk Széchenyi emlékének, aki elévülhetetlen érdemeket szerzett a Kazán-szoros hajózhatóvá tételében. Újra partra szállva a Vaskapu erőműre vetettünk egy pillantást, majd tovább indultunk Szörényváron (Drobeta-Turnu Severin) át az Isten Hídja (Podul lui Dumnezeu), majd hazafelé. Nagyszerű volt ez a szakosztályrendezvény.

Kép és szöveg: **Papp Mónika**

